

7 expressions «populars»

L'article d'agost m'eixirà llarguet i poc «polític», però espere que siga d'interés.

Intentaré descriure situacions o comentaris que hem viscut i que expliquen «com som».

1. **Tota la vida s'ha fet...** Moltes voltes hem escoltat dir a persones joves que tal o qual tradició «cultural» és tan antiga que ningú no recorda quan va nàixer. La veritat és que moltes d'eixes «festes» no tenen més de cent anys, i que les considerem pràcticament eternes és símptoma de la nostra necessitat de significar la vida. Vull dir, que el temps consolida costums i hàbits socials exempts de reflexió, però farcits d'emoció. Una emoció que només es fonamenta en la repetició col·lectiva d'actes «antics». L'adjectiu temporal és el prestigi d'eixe costum, i la repetició és la millor manera de fer-lo atemporal. Ja tenim un BIC immaterial!
2. **Això no es fa, o no es diu, així(na)!** Eixir-se'n dels costums, dels parlars, dels comportaments, de les «tradicions» és motiu de desorientació i queixa. Com t'atreveixes, et diran, a mirar les coses des d'un punt de vista «massa» original! El desequilibri que provoca qualsevol canvi brusc s'ha d'incorporar a les regles de joc «de sempre». La novetat només s'accepta (i promou) si es reconeix un origen «superior», d'una cultura de més prestigi: trieu entre anglesa, alemanya o castellana. Per cert, parlant de superiors i d'inferiors, alguns valencians no només abandonen la llengua «menor» per la «major», sinó que s'atreveixen a criticar els que intentem viure amb normalitat en valencià.
3. **No penses tant!** Mira que li pegues voltes a les coses! Fes, i calla! Va, tira-li! Són expressions que mostren impaciència o poques ganes de pensar. Que en situacions d'urgència cal reaccionar ràpidament és evident. Que el nostre tradicional «pensat i fet» equival a «no cal pensar-s'ho massa», també pot ser positiu. Però, segur que heu patit situacions d'acció irreflexiva amb resultats desastrosos. Tal volta les èpoques de crisi (no eixim del bucle!) ens espanten a reaccionar amb més intuïció i menys reflexió. Tal volta l'instint de supervivència «apaga» el cervell racional. Esperem no apagar massa neurones, no siga cosa que ens quedem a fosques!
4. **Mai t'apanya res!** Escoltar atentament allò que estan dient-te i respondre assenyalant alguna possible contradicció es percep, moltes voltes, com «mala educació». Passa sovint en analitzar el sentit d'alguna explicació que sembla, simplement, un dogma de fe. Que sí, que totes mantenim dogmes, idees fixes i espais «segurs» que no volem qüestionar. Però, caldrà estar oberts a dialogar i a acceptar les nostres contradiccions. Sense eixe esforç, sense ganes d'aprendre, només som emissors d'eslògans publicitaris repetits per a matar el silenci. Volem aparentar que les nostres neurones estan àgils i fortes. Però, quina és la millor manera de mesurar eixa potència?

7 expressions «populars»

5. **Els X no són de fiar!** Podeu triar quin col·lectiu, raça, ètnia, grup religiós o tendència afectiva voleu substituir en la incògnita, però no em negareu que eixa frase l'hem dit totes en algun moment de cabreig amb alguna persona estigmatitzada amb l'etiqueta de «la diferència». També és cert que en un món homogeni (color, alçada, classe social, idioma...) el diferent és el centre de totes les mirades, és l'exòtic que atrau les virtuts i els defectes que no volem reconèixer en nosaltres. Com diria aquell, la ignorància es cura viatjant i el racisme es cura integrant la diversitat. Però, hem de recordar que la «integració» és un procés lent i voluntari per totes les parts!

6. **Mai estem d'acord.** Buscar l'acord és l'essència de la política, diuen. Però totes sabem que el poder tendeix a imposar-se. Els dos verbs (acordar, imposar) ens remetent a dos situacions ben diferents: el primer verb significa «pau» i el segon significa «lluïta». De manera que no acordar, no pactar, no dialogar i no cedir en una negociació justa és el preludi de l'enrocament, del «mantenella y no enmendalla», del tancar-se en el búnquer i de preparar-se per a la guerra. Un gran negoci per a uns pocs, una gran desgràcia per a quasi totes. Exemples en tenim, desgraciadament, un bon grapat. L'altra opció, la pau, és més difícil d'aconseguir... amb acords.

7. **Li agrada l'eve!** Les persones forasteres (vull dir, de fora de Cullera) possiblement no entenguen la paraula «eve», però vos assegure que encara està ben viva al nostre poble. Una traducció ràpida («le gusta el palo») ens aprofita per a valorar l'eina simbòlica de càstig. Amb eixe doble joc del pal i la carlota veiem com els individus (i també els col·lectius) seguim els camins que el pastor del ramat ha triat per nosaltres: ara toca treballar tantes hores al dia; ara toca hipotecar-se; ara toca tindre fills; ara anar al capellà o al psicòleg; ara toca sacrificar-se per la pàtria; ara preparar-se per a la guerra; ara acceptar que...

1bis. Trencar, sense violència, amb les tradicions és un art. Un art que, curiosament, estableix noves tradicions. **2bis.** Fer, i dir, de manera personal és l'única llibertat que no costa diners. La llibertat de ser, o de voler ser, diferent. **3bis.** Diuen que rellegir és llegir de veres. Serà repensar pensar de veres? Pensar en bucle, o millor, pensar en espiral. **4bis.** Entre el trist conformisme i les contradiccions amagades cal triar, sense cap dubte, assumir les nostres contraccions «alegrement». **5bis.** Que fàcil és identificar l'egoisme i el conflicte en els altres. Que difícil és confiar. **6bis.** Pactar, donar-se la mà, és signe de civilització. Per necessitat, per oci o per negoci, més pactes i menys rinyes! **7bis.** Interioritzar qualsevol tàndem de «pal i carlota» és acceptar les cadenes. Caldrà obrir els ulls i mirar què volem acceptar i què no hem d'acceptar.

En obrir els ulls, molt de temps tancats, hem d'adaptar la vista abans de mirar i vore què són simples (i populars) «jocs de paraules» i què són paraules del poble i per al poble.